

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Suflete jertfitoare.

In zilele noastre de lăcomie, de clătănări și de păcate multe, rar întâlnești suflete jertfitoare. Aproape fiecare dintre muritori e deprins să tragă numai la oala sa, fără să-i pese de nimic. Ce grijă are bogatul că alături de curțile lui flămânzesc orfanii și văduve, ori ce-l doare pe omul voinic și sănătos că în cutare colibă se ofilește un trup de om bolnav, căruia n'are cine să-i întindă o bucată de pâine, ori o lingură de sorbitură caldă? Ce-i pasă învățatului că atâtea fapte, zidite ca și dânsul după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, oarbe prin cel mai cumplit întunec, ducând o viață mai rea decât a dobitoacelor fără grai? Porunca dumnezească »Să iubesti pe deaproapele tău ca însuși pe tine« e aproape numai o slovă moartă, care zace ne-urmată între foile frumoase împăturate ale evangheliei. Oamenii de azi, când e vorba de dispute, știu cu toții legile înțelepciunii și ale scripturii, dar de împlinit nu le împlinesc.

Măcar, Doamne, ce altă înfățișare ar avea această »vale a plângerilor«, dacă muritorii ar ști să prefuiască și să împlinească cel puțin a suta parte din ce se poartă în evanghelie. N'ar mai fi războaie, n'ar mai fi păgânătăți, n'ar fi atâtea vae și tânguiri pe pământ. Popoarele ar putea trăi alături, fără să se pândească cu guri de tunuri și cu mașini ucigătoare. N'ar fi asupriri nici în țări, nici, mai aproape, între vecin cu vecin. N'ar huzuri o seamă în bogății nemăsurate, dar nici n'ar flămânzii atâtea câți flămânzesc. N'ar fi atâtea partide, nici atâtea credințe, că Hristos n'a lăsat decât una singură.

Ar fi cu puțință și stări ca acestea? Da, ar fi! Fiecare suflet creștinesc trebuie să se năzduiască într'acolo ca să fie. Să ne învățăm a lăsa, tot omul, puțin câte puțin, din prea marea dragoste de noi înșine. Să nu căutăm a mânca numai noi, a fi numai noi înveliți în haine bune, a cunoaște numai noi tainele învățăturilor, ci să ne petrecem ochii și la cei din jurul nostru, întrebând: Ești sătul? Și găsim lipsuri la semenii noștri, să căutăm a le ușura și lor durerile și păsurile, jertfind, dacă trebuie, chiar din îndestulările și fericițiile noastre.

Să fim și noi suflete jertfitoare, cum a fost Mântuitorul nostru, care s'a lăsat să fie pus chiar și pe cruce, numai să poată face bine neamului omenesc cufundat în osândă.

Cum stă lumea și țara.

In țară la noi.

Politica începe a se desmorții. Miniștrii, în vremea cât sunt la București, țin întruna consilii (sfaturi), în cari pun la cale trebile mai arzătoare ale țării. În aceeași vreme își mai așază în rând hârtiile și planurile de legi, pe cari le vor duce înaintea Corpurilor Legiuitoare. Planuri de legi sunt destule, aproape fiecare ministru are plină traista de ele, numai deputații și senatorii mai lipsese... Și oalele celea mari, cu petricelele negre și albe, ca să se apuce de votat. Nu-i mult nici până atunci.

La 15 Octomvrie

se deschide Parlamentul și apoi iarăși va fi zoală destulă în curțile celea mari de pe dealul Mitropoliei, unde-i casa țării. O seamă de gazete dela București, de celea slobode la gură, tot spun de-o vreme încoace, că d. prim-ministru Brătianu ar vrea să facă un pic de rând în „hinteul“ miniștrilor și pe unii cică are de gând să-i coboare frumusețel de pe „ziț“, cum coboară țaranul din teleagă pe aceia dintre copiii săi cari s'au căruțat destul. Bucurie nu le face cu asta d. Brătianu, dar „șeful“ a zis: Nici o vorbă de obidă să n'aud! Eu vaș ținea și pe mai departe, însă nu pot. Trebuie să fac și eu așa, ca să iasă bine treaba. Imprejurările vă mătură.

Că e chiar așa, sau altfel, noi nu știm, fiindcă foile guvernului nu bat doba 'n lume, iar d. Brătianu însuși, nici așa. Domnia sa e dintre cei ce tace și face... Se va vedea însă acuși

Opoziția

încă se mișcă. Partidul Național caută să-și infigă rădăcinile tot mai departe în largul țării, ajungând chiar până la Chișinău în Basarabia. O seamă dintre fruntașii ardeleni au cutreerat de curând ținuturile Moldovei, propovăduind crezurile vechiului partid de luptă, și au fost primiți bine. Rar ținut acum în România mare, să nu aibă Partidul Național oameni de credință. În Ardeal au ieșit fruntașii spre Chioar, ca la Copălnic-Mănăstur, unde a vorbit d. Vaida, Mihai Popovici și Părintele Manu, S'au adunat țărani mulți.

Celelalte partide

încă nu și-au dat planurile pe față, ci stau și așteaptă până s'o începe măcinatul, apoi se toarne și ele în coș. Aversescanii mai în vară erau să se împrăștie ca făina orbului, că într'ase un pic de mânie între generalul Averescu și între d. Argetoianu, unul dintre cărmacii partidului. S'a lăsat însă vestea că după liberali

iar vor veni averescanii la cârmă și atunci partidul nu s'a împrăștiat. Mai ales că d. Goga a fost atât de dibaciu să știe împăca pe cei doi fruntași mâniați. Astăzi averescanii stau și așteaptă să vadă cum s'or mai răsuci lucrurile. Una pare adevărat: singuri cu greu mai pot ajunge la frâne.

Alte partide încă nu prea mișcă, deocamdată. Marghiloman era vorbă că ține o mare adunare în Bănat cu gândul de-a fi sprijinit de Șvabi, însă o moarte în familie a amânat adunarea.

Turcii au dus groșița...

Înainte de războiul cel mare toată lumea vorbea despre »omul bolnav«, hârbit de pacate și de bătrânețe, care e în doaga morții. În orice clipă ar fi putut oricare țară din Europa să-i împlante turcului sabia în inimă, ca țara lui să nu mai fie pe fața pământului, dar nu o făcea nime, nu de teama bolnavului neputincios, ci de frica celor ce pândiau moștenirea Sultanilor. Câtă aduldme care din partea Rusiei să pună mâna pe Țarigrad, însă totdeauna era bibi căci i-ar fi sărit Rusiei în gât Europa întreagă. În marele război, Turcii s'au dat de partea Nemților și credea toată lumea că de cumva vor fi Nemții biruiți, și Turcii vor fi rași de pe fața pământului. Chiar și de biruiau Germanii, pe Turci aveau să-i înghită tovarășii lor de arme.

Când colo, uite minunea: Nemții au fost bătuti, Țarigradul cade în mâna Francezilor și Englezilor, guvernul turcesc fuge la Angora, ba se mai încurcă în război cu Grecii, și, totuș, la urmă cine duce groșița? — Kemal Pașa, adică Turcii cei betegi și huliți! În zilele de curând trecute, oștile engleze și franceze,

Creștinii au părăsit Constantinopolul

și vechea cetate creștinească a lui Constantin cel mare e iarăși în mâna fiilor lui Mohamed. De unde au ieșit batalioanele aliate, a intrat Kemal cu ai lui, să moștenească și mai departe puntea de aur între Europa și Asia...

Cum s'a putut întâmpla minunea?

Bine și ușor. Turcii chiar dacă au fost odată adormiți și ticăloșiți, — s'au trezit! Tineretul cel bun și brav a pus mâna pe

frânele Turciei și beteașul s'a înzdrăvenit, țara turcească a prins puteri nouă. Apoi, Turcii s'au ridicat, pentru că prea mulți au lăcomit și lăcomesc la moștenirea lor, iar unde se hărăie prea mulți căței, rămâne osul nemâncat.

Părintele între fiii săi.

Înalt Preasfințitul Vasile, mitropolitul Blajului, a făcut în această toamnă o lungă vizitație canonică în părțile Săcuișii, cercetând tocmai pe acei fii ai săi cari au fost până acum mai depărtați de sufletul neamului. Marele Păstor a dus pretutindeni o inimă caldă de părinte, a dus grai și suflet românesc. În părțile acelea vremile maștere au făcut pe mulți Români să-și uite limba strămoșască. Vom înțelege, prin urmare, de ce bunul Arhieru s'a gândit chiar la dânsii.

În drumul său, Înalt Preasfințitul a consacrat biserica din Gurghiu. Apoi a luat de arândul satele din Ciuc, fiind primit pretutindeni cu mare înșuflețire. Frumos lucru din partea oficianților Statului, că au fost și dânsii, precum se cădea, pretutindeni în fruntea celor ce sărbătoreau pe înaltul Păstor. Așa se și cade să fie primit un mitropolit român, în oricare parte a țării românești.

La Cluj

s'a pus în Dumineca trecută piatra de temelie la biserica episcopescă ce se zidește în o frumoasă piață a marelui oraș. La slujba bisericească ce s'a ținut din acest prilej la fața locului, a fost de față Alteța Sa Prințul Carol în numele Regelui, d. Ion I. C. Brătianu, căpetenia guvernului, mai mulți miniștri, mitropoliți, episcopi, protopopi, preoți și lume multă. După ce s'a făcut binecuvântarea și stropirea temeliiilor, s'au ținut mai multe cuvântări; dintre cari cea dintâi a fost a Alteței Sale, spunând, că această biserică, ce se zidește în mijlocul

Clujului, e semnul de izbândă al Românilor. Voevozii cei vechi ai neamului românesc, oricâteori aveau câte-o mare biruință, zideau câte-o biserică.

Intr'adevăr, când noua catedrală se va înălța deplin isprăvită în inima Clujului, va trebui să vadă și să simtă ori și cine, că s'au prăbușit vremile celea maștere, când Românii erau numai suferiți în pământul strămoșilor lor.

Grăunțe sufletești.

U R A.

Cei mai mulți oameni cred, că ei nu păcătuiesc împotriva poruncii a cincia, dacă nu chiar omoară cu cuțitul ori cu pușca. Să știe însă unii ca aceștia, că împotriva acestei porunci poate omul să păcătuiească și prin ură.

Celce urește, vrea să-și răzbune. Aceasta o vedem din Sfânta Scriptură, în pilda lui Esau. Iată ce ni-se spune aici despre dușmănia dintre Esau și Iacob:

„Și purta pizmă Esau asupra lui Iacob pentru binecuvântarea, cu care l-au binecuvântat pe el tatăl său și au zis Esau intru cugetul său: să se apropie zilele jlei tatălui meu, ca să ucid pe Iacob, fratele meu”. Acelaș lucru îl știm și despre regele Saul, care mai de multe ori a voit să ucidă pe David din ură. Iară frații lui Iosif l-ar fi chiar omorât pe dânsul, dacă nu-i împiedeca Ruben. De aceea zice un sfânt părinte, că nu este deosebire între celce omoară și între celce urește. Iară sfântul evangelist Ioan zice: „Tot celce urește pe fratele său, ucigător de oameni este”. Domnul nostru isus Hristos ne spune la sfântul evangelist Mateiu: „Auziți-afi că s'a zis celor mai de mult: să nu ucizi; iară celce va ucide vinovat va fi judecării? Iacă eu zic vouă: că tot celce se mânia pe

fratele său în deșert, vinovat va fi judecării, iară cine va zice fratelui său raca, vinovat va fi săborului, iară celce va zice nebune, vinovat va fi gheenei focului. Deci dară de aduci darul tău la altar și acolo-ți vei aduce aminte, că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă întâi cu fratele tău și atunci venind adu darul tău. Împacă-te cu părdșuși tău de grab, până ești pe cale cu el, ca nu cumva să te dea părdșul judecătorului și judecătorul să te dea slugii și să te arunce în temniță. Adevăr sic fie: nu vei ieși de acolo, până nu vei da și flierul cel mai de pe urmă”. (5, 21—26). De aceea, cei mai cucernici preoți au fost și sunt de părerea, că ura este totdeauna păcat de moarte, fie că dorești deaproapelui tău un rău mai mare, fie că unul mai mic, pentru că celce urește, nici când nu se indestulește cu puțin.

Cu toate ncestea însă nu păcătuiește celce urește numai însușirile ori faptele rele ale deaproapelui său, pentru că cu toate acestea poate să-l iubească pe deaproapele său. Asemenea suntem în cazul acesta unui medic, care urește și lucră din răspuțeri împotriva boalei, dară pe celce suferă îl iubește.

Ar fi bine, dacă oamenii s'ar gândi că mai des la acest păcat atât de răspândit între noi și dacă și-ar da seama de cele ce le-am arătat aici. Citind cuvintele Domnului dela sfântul evangelist Mateiu și rumegându-le cât mai bine, abunăseama că n'ar fi atâta ură între noi. Mai cu seamă ar fi bine, dacă fiecare dintre noi și-ar serie în adâncul inimii cuvintele sfântului evangelist Ioan: „Tot celce urește pe fratele său, ucigător de oameni este”. (I. 3, 15).

Frați săteni, foaia voastră e:

„UNIREA POPORULUI”

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Sluga Diavolului.

În vremile trecute trăia un om de treabă care era avut. Avea multe slugi și toate se lăudau cu stăpânul ce-l aveau. Ziceau:

— Nu e pe tot pământul alt stăpân așa de bun ca al nostru. Ne dă hrană bună, ne îmbracă bine, ne împarte lucrul după puterile fiecăruia, și nu ne umilește niciodată cu vorbe aspre. Nu e ca alți stăpâni, cari se poartă cu slugile ca și cu vitele, ba și mai rău. Stăpânul nostru vrea binele nostru, ne spune vorbe bune și ne ocrotește. N'am putea dori altul mai bun.

Astfel îl lăudau. Diavolul bănuia că aceste slugi trăiau în bună înțelegere cu stăpânul lor, și că-i erau foarte plecați; își câștigă pe una din slugi care se numea Aleb și-i porunci să-și strice tovarășii. Într'o zi, pe când iar își lăudau stăpânul, Aleb ridică glasul și zise:

— N'aveți dreptate fraților când imi tot cântați bunătatea stăpânului, că și noi îl slujim cu credință și îi mărturisim recunoștință. Cum ne vrea binele, și noi îi vrem binele, și-i înțelegem gândurile spre a-l mulțumi. Cum n'ar domni buna înțelegere între dânsul și între noi? Dar ia să fie altfel, ia să încetăm de a-i mai fi recunoscători, să facem rău, ar face și el ca alții, ar răspunde cu rău la rău, ba ar fi și mai păgân ca alții.

Celalalte slugi săriră la sfadă cu Aleb și făcură cu dânsul o prinsoare. Aleb își luă sarcina să-și cerce stăpânul, și punea ca zălog haina de sărbătoare.

Dacă va izbuti să-și mănhească stăpânul își va pierde haina, iar dacă nu va izbuti, celalalte slugi își vor pierde ele hainele de sărbătoare; invoiala rămase așa. Mai mult încă: se legară între ei că dacă Aleb va fi pus în fiară, să-l apere împotriva stăpânului. Aleb făgădui ca de a doua zi chiar să-și cerce stăpânul.

Aleb fusese rânduit ca paznic al turmei de oi; și supraveghia mai ales berbecii de mare preț. A doua zi stăpânul merse drept la țarcul oilor cu niște străini și le arată berbecii măreți pe care-i avea și la cari ținea mult. Sluga diavolului făcu un semn tovarășilor săi ca spre a le zice: „Merge bine, am să cerc să-l mănhească”. Toate slugile se adunară și priviau peste gard. Diavolul se sui într'un copac de unde putea vedea bine în țarc, spre a-și da seama cum îi slujia sluga lui. Stăpânul intră în țarc, arăta oaspeților săi oile și voi să le arete de asemenea și fruntea berbecilor săi.

— Aceștia sunt și mai frumoși, le spuse dânsul. Unul din ei are coarnele incolăcite de mai multeori, și nu l-aș da pentru nimic în lume, țin la el mai mult ca la ochii din cap.

Animalele speriate de prezența atâtor oameni, se asvârliră într'o parte și fugiră, astfel că oaspeții stăpânului nu putură privi berbecul vestit de care le vorbia gazda.

În aceeași clipă sluga Diavolului văzând berbecul acela rămas de celalalti, îl alungă și-l sili să se amestece cu ceilalti berbeci, isbutind să-l piardă printre ei așa de bine că oaspeții stăpânului nu se aleseră cu nimic. Atunci stăpânul zise cătră slugă:

— Aleb, prietene, fă cum vei ști mai

bine și prinde berbecul acela cu coarnele incolăcite, și adă-l incoace.

Cum auzi porunca, Aleb se repezi ca un leu în mijlocul turmei, apucă de blană berbecul cel frumos, îi legă piciorul stâng de dinainte și-l târi așa de nemilos că animalul căzu în genunchi; Aleb îl apucă atunci de celalalt picior și îl răsuci atât de tare că se auzi un zgomet sec, berbecul rămase cu piciorul rupt.

Oaspeții scoaseră un strigăt, asemenea și slugile. Diavolul se înveseli când văzu cu câtă îndrăzneală se purta sluga lui. Fața stăpânului se întunecă, se plecă înainte și nu văzu nimic. Oaspeții ca și slugile păstrară tăcerea, așteptau să vază ce are să se întâmple. Stăpânul rămase tăcut încă un moment, pe urmă, deodată, ca și cum ar fi vrut să arunce o greutate, își înalță cu vioiciune capul și privi la cer. Urmele mâniei i-se șterseră; se întoarse către Aleb zimbînd cu blândețe și-i zise:

— Aleb, Aleb! acel care-ți este acum stăpânul și-a poruncit să mă mănhești; dar stăpânul meu e mai puternic decât al tău, și eu voi fi acela care voi mănhi pe acela care-ți poruncește. Afă dar, Aleb, că nu te așteptă nici o pedeapsă dela mine pentru greșeala ce ai făcut.

Ai dorit libertatea, și-o dau chiar de acum, în fața acestor străini; du-te în pace și scoale haina ta de sărbătoare.

Stăpânul cel bun intră apoi în locașul său, întovărășit de oaspeți.

Diavolul, văzând acestea, scrășni din dinți, sări din copac și pieri în adâncimile pământului.

L. Tolstol.

Vești bune din Basarabia.

— Basarabeni vreau să învețe carte românească —

Basarabia este ținutul cel mai înstrăinat dintre toate ținuturile românești. Rușii au ajuns prin politica lor să înstrăineze mai întâi pe boierii basarabeni, iar apoi, prin desființarea școlilor românești și prin introducerea limbei rusești în biserică, și pe țărani moldoveni cum se numesc ei.

Cam așa s'a făcut și în Bucovina, dar acolo austriecii au înstrăinat numai pătura cărturarilor, poporul a rămas românesc atât ca limbă cât și ca obiceiuri. Cel mult că au vârit între ei o mare sumedenie de ruteni.

Singur Ardealul a fost ținutul acela românesc, în care Românii s'au ținut mai bine, bagseama pentruca noi ardelenii am fost cei mai urgisiți și asupriți din partea ungarilor.

Până bine de curând în Basarabia țărani noștri urau tot ce era românesc, fiindcă guvernele noastre au trimis acolo tot ce au avut mai rău. Abia acuma, în anul al cincilea de stăpânire românească, au început a se desmeteci țărani din Basarabia și a vedea, că „mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim“. Și de fapt anul acesta copiii țăranilor noștri basarabeni au început a da năvală asupra școlilor în așa măsură, încât școlile românești s'au dovedit neincăpătoare pentru atâta amar de copil, dornic de carte românească.

Ne suride sufletul și parcă ni-se ia o grea peatră de moară de pe el, când aflăm, că în sfârșit au început a se desmeteci și basarabeni noștri. Și de unde până acuma abia erau 3—4 sate românești în Basarabia, din cari să se fi alés vre-un om cu carte, — astăzi nu mai este nici unul, din care să nu fie vre-un copil doi cel puțin, la școală românească.

Răsare așadar soarele românesc și în Basarabia cea rusită.

De prin sate.

Binecuvântare de cruce.

În ziua de 17 Septembrie s'a binecuvântat în Topa-deșartă o frumoasă *Răstignire*, ridicată în mijlocul satului. Crucea a costat 4000 lei, cari s'au adunat din daruri. Începutul l-a făcut plugarul fruntaș *Valer Podoabă*. Binecuvântarea au săvârșit-o onorații preoți Moldovan din Agriș, Bran din Săplac, Bochiș din Topa Sâncrai, Podoabă din Gălgău, Ștefan din Șomteleg, Adălinean din Așchileu mare, iar părintele Dancu din Șard a cântat atât la liturghie, cât și afară la Cruce. În biserică a predicat pâr. Matei Moldovan, iar la binecuvântare pâr. Bran, vorbind amândoi frumos și convingător în potriva celor ce disprețuiesc sfânta Cruce. Poporul care era de față, însuflețit de cuvintele predicatorilor, a dăruit 1000 de lei la cheltuielile ridicării mărețului semn al creștinătății.

În seara aceleiaș zile s'a aranjat o producție teatrală împreună cu coruri și declamări. S'a jucat piesa „În sat la Tânguiești“, s'a cântat „Imnul regal“ și cântece populare. S'au distins tinerii: Gavril Câmpean, Ioan și Pavel Șandor, Vasile și George Câmpean, Rozica Crișan, Maria Pop, Veronica Rogozan și absolventul de liceu Simeon Hătegan. Laudă lor! Laudă mai ales vrednicului lor preot *Vasile Cosma* care pe lângă că face preoție în parohii, mai suplinește și postul de învățător din Topa și catechizează în Berind.

Venitul producției a fost 4000 lei, cari s'au vărsat în suma de 30,000 lei, cu care acest

popor cinstit și ascultător de conducătorul său firesc a acoperit din nou frumoasa școală gr. catolică.

La acestea serbări cu mult folos sufletesc au luat parte săteni din vre-o 10 sate, iar intelectuali și de mai departe. *Un căldător.*

Botezul dela Belgrad.

În ziua de 20 Octombrie va fi mare sărbătoare în capitala țării sârbești. Atunci își botează Regele Alexandru odrasla cu care l-a dăruit soția sa Regina Maria, fca Suveranilor noștri. Oaspeții cei mari au și plecat din țările lor ca să poată sosi la vreme. Nici mai mulți nici mai puțini decât 30 de principi și principese au făgăduit că vor veni să fie de față la botezul micului Dușan, cum se va numi noul născut. Naș va fi însuși Regele Angliei, pe care îl va înlocui Ducele de Jork. Va fi acolo și Regina Elisaveta a Greciei, mătușa mititelului, precum și Curtea noastră Regală. Vapoarele de război de pe Dunăre ale României vor staționa atunci în fața Belgradului și vor da salve de bucurie. Tot atunci se face și o logodnă: Prințul Paul, vărul Regelui Alexandru, cu Principesa Olga a Greciei.

Mare cumetrie va fi la Belgrad. Să trăiască micul crășor!

Cum se fură dolarii

Românii duși în America trimit acasă foarte adeseori bani de hârtie în epistole. Așa le vine mai ușor. Nu trebuie să alerge pe la bănci, ori pe la agenți, să facă cecuri, ci vâra dolarul în scrisoare, zicând: de-o fi cu noroc o merge, de nu, tot atâta! Cine-o făcut dolari, mai face.

Banii puși în epistolă au însă „miros“. De mult au fost adulmeceți de unii poștari ticăloși, cari încă în vremea marelui război s'au învățat să dijmuiescă scrisorile cu dolari. Meșteșugul s'a dovedit foarte „lăptos“ și mulți „țiflinderi“ s'au cârpit în felul acesta. Iar neamurile celor din America pot să tot aștepte și să înghită gol. Uneori ticăloșii de hoți, după ce luau banii, scrisorilor le dădeau drumul să găsească pe adresat, ca să știe și el că are rudenii miloase în țara dolarului. Însă când cetea: „iată aici îți trimit o hârtie de cinci dolari“ și hârtie ca'n palmă, de năcaz se trăgea de cap.

Unii poștari hoți au mai fost prinși, alții au mai rămas. Că americanii tot n'au învățat minte să nu mai trimită dolari în epistole.

De curând au fost prinse la Sătmar două „păsăruici bune“ cari într'o singură zi au desfăcut și jumuit peste 100 de scrisori americanel... Într'o epistolă era un cec despre 10 mii lei, într'alta un bilet de vapor pentru America. Era și dolari pe cari i-au cules și i-au schimbat pe la bănele din oraș. Cei doi poștari din Satumare sunt unguri de neam. Ei zac la „răcoare“.

Ar putea însă totuș să se învețe odată la rânduială și americani aia, să nu mai trimită dolari în epistole, că uite împing în temniță oameni în toată firea, ca poștării din Satumare!

— O mare nenorocire în Bulgaria.

În ziua de 30 Septembrie pe la ora 10 înainte de amiază, a explodat magazinul de muniții și de explozibile din orașul Vrața. Îndată s'au aprins casele din jur și întreg orașul n'a fost decât o mare de flăcări. Au murit vre-o 400 de oameni și întreg orașul e numai o dărâmtură. Oamenii, speriați, au fugit la câmp, lăsând fără ajutor pe cei răniți și morți. Focul a luat naștere din mai multe părți deodată, fiind pus de cătră comuniști.

Știrile săptămânei.

Pentru luminarea poporului. Un inimos profesor din Blaj, care nu dorește să-i publicăm numele, și-a răscumpărat abonamentul pe 1923 cu 100 lei.

— **Târgurile.** 15 Octombrie: Dicio-Sân-mărtin Petrosani, Praid. 16 Aiud, Archita, (jud. Cluj), Bărcut, Ganfalău, Hălmeag, Ileana mare, Sighetul Marmăției. 19 Lugoj, Tășnad. 21 Bărzava (jud. Arad), Bonțida, Boroșineu (jud. Arad), Ghiriș.

— **M. S. Regele la Iași.** Vineri în 5 Octombrie M. S. Regele a vizitat Iașii, a doua capitală a țării. I-s'a făcut o primire foarte frumoasă și călduroasă aceluia, care a petrecut cele mai grele clipite ale războiului în mijlocul leșenilor, împărțind cu ei și binele și răul, dar mai cu samă răul și suferințele.

— **M. S. Regina la Belgrad.** Joi dimineața a sosit M. S. Regina în Capitală venind dela Sinaia. De acolo va pleca la Belgradul Serbiei, ca să fie de față la botezul prințului moștenitor al Serbiei.

— **Noul șef al statului major.** M. Sa Regele a numit de șef al statului major (cel mai mare peste ofiterii cei mari) pe generalul Alexandru Lupescu.

— **Spitalul Moților.** Alteța Sa Regală Principesa Elena, soția moștenitorului nostru de tron, a hotărât să deschidă la Abrud un spital mare pentru Moți. Pentru ajungerea acestei ținte Ea roagă pe toți oamenii de bine, să dea cât vor putea pentru acest scop frumos.

— **Câți bani avem în circulație.** Banca Națională din București arată lună de lună câți bani românești sunt în circulație. Astfel la 18 August se aflau în circulație 16 miliarde 906 milioane 328 mii 965 lei. Anul trecut tot la 18 August nu erau în circulație decât 14 miliarde 411 milioane 813 mii 348 lei.

Așadar într'un an de zile s'au înmulțit banii noștri, au crescut cu 2 miliarde și jumătate lei. Ba într'o săptămână, dela 11 până la 18 August al anului acestuia banii noștri s'au înmulțit cu 818 milioane. Și e semn rău acesta. Cu cât sunt mai mulți bani, cu atât banii sunt mai fără preț.

— **Soumpetea în Germania.** O pâine costă 44 milioane mărci, un ou 15 milioane, o hârtie de scrisoare 1 milion. Plata pentru o epistolă la poștă 5 milioane.

— **În Pricaz,** lângă Orăștie, tineretul satului a dat în ziua de Duminecă 30 Septembrie o frumoasă producție, jucând piesa „Fețița orfană“ de A. Melin, alături de coruri, declamări și dansuri naționale. Teatrul și întreaga producția s'a ținut afară în curtea unui gospodar, care era împodobită frumos cu verdeață de brad și de stejar. Din venitul curat de 1500 de lei, 1200 lei s'au dat la biserică pentru cumpărarea unui clopot, iar 300 lei orfanilor de război din Orăștie.

— **După cinci ani de bolșevism.** Un învățat rus a scris o carte, în care arată ce a ajuns Rusia în cei cinci ani de bolșevism. Iată ce spune el: Rusia după cinci ani de bolșevism a ajuns la sărăcie desăvârșită, la alcoolism (beție), roada câmpurilor s'a imputinat, industria (meseriile) s'a ruinat, banii nu mai au nici un preț, coașa țării s'a golit, iar țara a ajuns la sapă de lemn.

— **Patru soldați arși de vii.** În gara din Câmpina (Vechiul Regat) câțiva soldați, cari se aflau într'un vagon, și-au aprins țigările. Cum, cum nu, deodată s'a aprins o mare bute de benzină, care se afla lângă ei, flăcările au cuprins întreg vagonul, în care se aflau soldații, patru inși au ars de vii, iară vre-o 3, au suferit mai multe arsuri ușoare, scăpând cu viața.

— **Regele și sentinela.** M. S. Regele trecând prin orașul Micurea Ciucului spre Gheorgheni, s'a oprit în fața cazarmii. Era îmbrăcat civil. Dând să intre în curtea regimentului, sentinela (soldatul de pază) îl oprește, spunându-i scurt: „Stai la o parte!” și în aceeași vreme strigă „Caporal de gardă, vin de recunoaște, un domn civil”.

Regele se supune și așteaptă. În vremea aceea un ofițer iese din casarmă, recunoaște pe Regele, se prezintă și așteaptă porunci. Sentinela, auzind cine este civilul, pe care l-a pus să stea deoparte, a înțepenit, cu arma pentru onor, cu capul sus, privirea țântă înainte, trecut de sudori; își poate oricine închipui frica bietului soldat.

Regele ridică pălăria, salută sentinela și-i spune: „Bravo! Foarte frumos! Imi place”.

Regele pleacă apoi, mulțumit, că soldații știu ce este cătănia și disciplina (regula).

— **Vine iarna.** Pe munții din jurul orașului Câmpulung (dela Sibiu peste deal) a căzut zăpadă foarte mare, precum nu se pomeniște decât în mijlocul iernii. Semn că iarna nu-i departe, ci pândește la o svârlitură de băț.

— **No blastămă jidovii.** De câtăva vreme o seamă de ziare creștinești nu încetează a arăta multele hoții și fărâdelegi pe cari le fac jidovii la noi, precum și ura cea mare pe care ni-o poartă. Astfel a făcut și marele ziar „Universul”. Dar ce să vezi? Jidovii s'au simțit atinși, iară rabinii (un fel de preoți) lor au început să afuriscă în sinagoge lor ziarul „Universul” ca să nu mai fie cetit de nime, și cetitorii acelu ziar să treacă cu toții la ziarele „Adevărul”, „Dimineața”, „Lupta”, și „Presa”, cari sunt scrise de jidovi.

— **Furtună târzie.** În părțile Huedinului a fost de curând o furtună mare cu tunete și cu fulgere. Trăsnetul a omorât 2 copii cari păziau vitele și 4 boi.

— **Universitățile poloneze închise ovreilor.** La noi mai bine de un an tot cer studenții dela orașe să nu mai fie primiți toți ovreii la universități, pentru că la urmă ne vom trezi că toți doctorii și advocații, judecătorii și profesorii, inginerii și deregătorii vor fi numai jidovi în Țara Românească. Profesorii universităților noastre precum și guvernul nu au primit această propunere a studenților noștri.

Nu așa în Ungaria și mai nou în Polonia. În amândouă aceste țări la universități nu pot fi primiți decât numai un anumit număr de jidani, adică atâția, câți se cuvine după numărul jidovilor din țară.

— **Nou outrămur de pământ în Japonia.** Firile telegrafului aduc vestea, că în orașul Taito, de pe coasta de răsărit a insulei Formosa din Japonia, Luni în 1 Octomvrie a fost un nou outrămur de pământ. S'au prăbușit mai multe case și au murit și oameni.

† **Ioan Bărbat,** preotul din Dumitra, după o scurtă și grea boală a trecut la celea veșnice în ziua de 7 Octomvrie 1923, împărțit fiind cu sfințele taine. Răposatul era în al 39-lea an al vieții și al 11-lea al preoției și căsătoriei. Il plânge soția nemângăiată și numeroase rudeni. Om în puterea vârstei și cu trupul ca de zid, s'a dus așa de repede. Abia 3 zile a bolit de aprindere de plămâni. A murit în Mihalț, de unde a fost adus Marți în 9 Oct. la Blaj și înmormântat lângă ai săi. Fie-i țărâna ușoară!

Cereți pretutindenea „UNIREA”.

Cunoștințe folositoare.

Greșeli stupărești.

Coșnița de albine, folosită astăzi prin satele noastre, nu mai e bună. Nu e potrivită împrejurărilor de stupărit de azi. Coșnița ne e prea mică, prea strâmtă și fără aerizare. Ea cuprinde abia un pumn de albine. Un pumn de albine e toată familia. Pumnul acesta de muscă lucră din răsputeri toată vara și adună numai atâta cât i-e puterea. În timpul recoaltei mari în 2—3 zile coșnița e plină cu miere, pui și albine, încât nu mai pot sta albinele în coșniță, ci ies afară și petrecând vremea o săptămână în nelucrare, așteaptă roitul. Incepe roitul și la patru săptămâni de mai ține recoalta ies și paroi. Intrevine o secetă și agoniseala înceată. Puii și albinele mănă pe facetul toată mierea și fără strop de miere ne stau coșnițele în fața iernii. Perirea e sigură. Pildă anul acesta. Coșnițele mari, cu rezerve mari de miere au învins greutatea anului, ele vor rămânea, căci nici n'au roit.

Coșnița mică e deci o greșală.

Să mai greșește, și asta o fac și cei cu coșnițe mari, atunci când se aleg stupii pentru tăiere. Stuparul țaran nu ține seamă de vrâsta matcei. Nu e voie nici când a tăia stupul bătrân care a roit, căci în stupul acesta avem prăsila cea mai de nădejde. În stupul acesta avem matcă tină, căci cea bătrână a ieșit cu roitul întâi. Dacă roitul acesta a dat un paroi, atunci și roitul întâi are matcă tină. La alegerea stupilor de tăiat, stupii grei și cu matcă tină trebuie cruțați. Aceștia sunt roiul cei mai puternici, cei mai avuți și plini de viață. Coșnița cu matcă tină, cu scheletul de faguri gata, cu rezervă de miere, va fi aievea tare și își va putea desfășura toată puterea de producere în anul ce vine. Roiul acesta îți va da adevăratul câștig stupăresc, și tu îl ucizi înainte de vreme?

Tu stuparule lucră fără să-ți dai seama, ca și acela, care își taie cel mai frumos pom din grădină, ca să-i culeagă poamele.

Stupii tari și cu matcă tină sunt stupii cei de prăsilă: aceștia nu e voie a se tăia. Singur coșnița de prăsilă e avere stupărească. La anul va aduce și roi și miere.

Stuparul Gavril.

Cărți nouă.

A apărut în Biblioteca amatorilor de teatru nr. 20—21:

Răsplata, dramă originală din popor, în 3 acte. Premiată. Compusă de Dascal Tudor Ilea. Prețul 16 lei. Cereți catalog-gratis dela Ioan Baciș preot pensionar în Lugoj.

Părintele Baciș din Lugoj, un venerabil bătrân cu barba de patriarh, care se străduiește din toată inima să răspândească mișcarea teatrală în popor, nu are noroc cu toate piesele ce tipărește. Bună a fost piesa de mai înainte, cea a dlui Petrescu-Zoia. Era bună pentru că era scrisă românește, și ca simțire și ca limbă. Și avea și însușiri literare. Multe și alese. Se vedea mâna omului de gust, care știe ce-i literatura. Asta de acum, e dintre celea slăbuțe. E naivă și fără nici o acțiune. Singură scena întâi din actul al doilea are un pic de farmec, are mișcare. Incolo vorbe, vorbe.

Ortografia cărții e de adreptul neglijență. Flacări de pe sate cari vor încerca să joace piesa, nu vor recunoaște unele cuvinte, pe cari altfel le-au scris ei pe tabla din școală. Dar prescurtările celea supărătoare de cuvinte, ce rost au? Ca să dea tiparul mai puțin pagini?

N'am dori să supărăm pe venerabilul bătrân de inimă dela Lugoj cu observațiile ce facem mai la deal, însă trebuie să se pună, de oricine, mai multă grijă la cărțile și tipăriturile ce dăm poporului.

Poșta gazetei.

Mai multora. — La cursul de cantori, care se ține toamna, începători nu se primesc, decât numai cei ce au făcut o postată de curs în primăvară. Curs nou credem că se deschide în luna Martie, anul viitor. Cereți de primire se înaintează din bună vreme Consistorului din Blaj. Se cer 4 clase primare și glas bun.

Redactor responsabil IULIU MAJOR.

Aviz.

Se vinde din mână liberă:

1 1/2 jugăr loc de vie din care 1/2 jugăr este plantat cu vie iar restul cu pomel.

(82) 2-3

Informații de la

ADRIAN NYERGES
comerciant—BLAJ.

„PATRIA”

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL”, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și măsari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa „VULCANUL” produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM” vinde toate negoțele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA”

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA”, BLAJ.

(10) 28 52.